

Gdańsk, dnia 4 września 2021 r.

prof. dr hab. Tomasz Bąkowski
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Jana Bażyńskiego 6
80-309 Gdańsk

**Recenzja
w postępowaniu habilitacyjnym
doktor Anny Ostrowskiej**

Wprowadzenie

Niniejszą recenzję przedstawiam w wykonaniu uchwały nr 140.I/2021 Rady Naukowej Instytutu Nauk Prawnych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej z dnia 7 lipca 2021 r., na mocy której powierzono mi funkcję recenzenta w postępowaniu wszczętym w dniu 10 marca 2021 r. w sprawie nadania Pani dr Annie Ostrowskiej stopnia doktora habilitowanego, w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne.

Zgodnie z art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 478 ze zm., dalej: „ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”), stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która: 1) posiada stopień doktora; 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej: a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne (przy czym powyższe osiągnięcie, w myśl art. 219 ust. 2 przywołanej

ustawy, może stanowić część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego); 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Kierując się wskazanymi powyżej wymogami prawnymi przedstawiam kolejno: 1) ocenę osiągnięcia naukowego, stanowiącego wkład Habilitantki w rozwój uprawianej dyscypliny naukowej; 2) ocenę stopnia jej aktywności naukowej oraz 3) konkluzje będące wypadkową wyżej wymienionych ocen.

Ocena osiągnięcia naukowego mającego stanowić znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej

Przedmiot i sposób oceny

Przedstawionym przez doktor Annę Ostrowską, osiągnięciem naukowym, którego wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne będzie przedmiotem niniejszej oceny jest monografia pt. *Niepewność sytuacji prawnej jednostki w sferze stanowienia i obowiązywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego*, Lublin 2021, ss. 583, wydana nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, które to wydawnictwo zostało ujęte w wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe, zawartym w komunikacie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2020 r. pod pozycją 497. W związku z powyższym należy stwierdzić, że warunek miejsca publikacji, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, został spełniony.

Na łączną ocenę wskazanego dzieła składają się oceny cząstkowe, dotyczące: 1) tytułu i przedmiotu pracy; 2) celów, tez i metod badawczych, 3) struktury i objętości rozprawy, 4) treści, 5) strony formalno-redakcyjnej oraz 6) wykorzystanego w pracy materiału źródłowego.

Tytuł i przedmiot pracy

W pierwszym rzędzie należy odnotować, że tytuł ocenianej pracy odpowiada jej tematowi. Innymi słowy, posługując się popularnym zwrotem, oceniana praca jest „pracą na temat”, co jak pokazuje doświadczenie zwłaszcza kilku ostatnich lat, nie jest w pełni

powszechną cechą opracowań naukowych, w tym również rozpraw habilitacyjnych. Zagadnienia poruszane w poszczególnych jednostkach redakcyjnych (poza nielicznymi wyjątkami, o których szerzej w części dotyczącej treści rozprawy) ściśle nawiązują do motywu przewodniego, jakim jest niepewność prawa, stopniowo uszczegóławiana poprzez ulokowanie tejże niepewności w obszarze prawa administracyjnego, a następnie w źródle prawa miejscowego, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, by finalnie odnieść ją do prawnej sytuacji jednostki.

Drugą kwestią, tym razem kluczową od strony merytorycznej, jest przedmiot badań, którego doniosłość predestynowałaby do miana osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczny wkład w rozwój dyscypliny, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zważywszy, iż jednym z podstawowych celów administracyjnego prawa materialnego jest kształtowanie prawnej sytuacji jednostki (podmiotu pozostającego poza organizacyjnymi strukturami administracji/władzy publicznej), należy uznać że prowadzenie badań w tym obszarze daje realne szanse na to, by wyniki badań z tego obszaru przyczyniły się do znacznego rozwoju, jeśli nawet nie całej dyscypliny, jaką są nauki prawne, to chociażby jej publicznoprawnej części. Istotny wpływ na ów ustawowy „znaczny wkład”, który w sposób naturalny wiąże się z elementem nowości, ma w ocenianej rozprawie sprofilowanie przedmiotu dociekań, z jednej strony poprzez analizę procesu stanowienia, a następnie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jako determinant prawnej sytuacji jednostki, z drugiej zaś, poprzez sprowadzenie tej analizy do kontekstu zjawiska niepewności.

Spółeczno-gospodarcze znaczenie planowania i zagospodarowania przestrzennego sprawia, że wszelkie aspekty prawne z nim związane cieszą się nieustannym zainteresowaniem nauki prawa oraz praktyki prawniczej. Z kolei waga konsekwencji ustaleń przyjętych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wobec jednostki (właściciela, inwestora, osoby trzeciej itp.) nie wymaga chyba szerszego uzasadnienia. Z tego też względu uszczegółowienie pola badawczego poprzez ukierunkowanie naukowych rozważań nad kształtowaniem prawnej sytuacji jednostki poprzez ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego bezdyskusyjnie zasługuje na pozytywną notę. Popularność tematyki prawnych aspektów planowania i zagospodarowania przestrzennego, objawiająca się mnogością opracowań, zarówno przyczynkarskich, jak i tych względnie kompleksowych, może bowiem

prowadzić do wniosku, że obszar ten został już dostatecznie zdiagnozowany i opisany. Dlatego też na szczególną aprobatę zasługuje spojrzenie na sferę stanowienia i obowiązywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem sytuacji prawnej jednostki, a nadto w kontekście zjawiska niepewności.

Tu zaś wypada zauważyć, że tak jak prawne zagadnienia z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego (ze względu na ich znaczenie dla społeczeństwa i gospodarki) są wiecznie żywe, tak niewątpliwie niepewność (jako negatywny stan będący źródłem uzasadnionego niepokoju), towarzysząca porządkom prawnym z powodu naturalnych przypadłości prawa, w tym jego coraz większej podatności na zmianę, wydaje się w ostatnim czasie w sposób niebezpieczny narastać. Zjawisko niepewności prawa dostrzegane nie od dzisiaj w doktrynie stało się obiektem badań przedstawicieli różnych gałęzi prawa. Także w doktrynie prawa i postępowania administracyjnego niepewność prawa należy zaliczyć do zagadnień godnych naukowej refleksji, czego materialnym wyrazem jest między innymi praca zbiorowa pod redakcją Profesora Adama Błasia, pt. „Niepewność sytuacji prawnej jednostki w prawie administracyjnym”, Warszawa 2014, będąca pokłosiem IV Krakowsko-Wrocławskich Spotkań Naukowych Administratywistów, do której to Autorka odwołuje się już na pierwszych stronach monografii i wskazuje ją jako jedno z źródeł inspiracji do przeprowadzenia przedmiotowych badań.

Powracając jeszcze do sformułowanego wniosku (oczywiście nie do końca pokrywającego się ze stanem rzeczywistym), zgodnie z którym wszystko już bez mała na temat problematyki planowania i zagospodarowania przestrzennego zostało napisane, a który miał na celu zobrazowanie popularności zagadnień z zakresu prawa planowania i zagospodarowania przestrzennego we współczesnej doktrynie prawa administracyjnego, wypada wskazać, że również problem niepewności towarzyszący ustaleniom miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego został poddany naukowej refleksji, aczkolwiek w ujęciu znacznie odbiegającym od przyjętego w recenzowanej monografii oraz przy odmiennym rozłożeniu akcentów. Mam tu na myśli rozprawę doktorską, Hanny Nowak napisaną w Katedrze Prawa Administracyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie pod opieką naukową prof. Piotra Dobosza, zatytułowaną: „Zjawisko pewności i niepewności prawa administracyjnego na przykładzie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego”, Kraków 2018.

Uznając jednak, że powyższa okoliczność, ze względu na znaczną merytoryczną różnicę w podejściu do problemu niepewności prawa w kontekście miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, nie wpływa na zakresłone przez Habilitantkę pole badawcze, pozostaje mi jednoznacznie pozytywnie ocenić tytuł oraz wybór przedmiotu recenzowanej rozprawy.

Cele, tezy i metody badawcze

Określenie celów badawczych należy zaliczyć do podstawowych elementów konstrukcyjnych rozpraw naukowych. Niekiedy są one formułowane wyraźnie już w tytule pracy, czasem zaś należy je wyprowadzać z kontekstu części wprowadzającej. W recenzowanej monografii można je wywieść po części z tytułu, po części zaś z zawartości „Wstępu”. Z tych dwóch źródeł wynika, że celami leżącymi u podstaw przeprowadzonych badań są: 1) identyfikacja przyczyn i skutków niepewności prawa, a co za tym idzie sytuacji prawnej jednostki, we wskazanym przez tytuł rozprawy zakresie oraz 2) identyfikacja i ocena skuteczności prawnych mechanizmów ograniczania niepewności i jej niekorzystnych i niepożądanych aspektów w tymże samym zakresie (por. s. 16).

Lektura kolejnych rozdziałów dowodzi, że każdy z tych celów został osiągnięty, jeśli nie w pełni, to w znacznym stopniu.

Także we „Wstępie” przedstawiono sześć głównych tez, których pozytywną weryfikację ilustrują wnioski cząstkowe formułowane pod koniec każdego rozdziału. Gdy chodzi zaś o same tezy, to zostały one sformułowane w sposób bardzo rozbudowany (zob. s. 16-19). Z tego też względu, dokonując koniecznych uproszczeń, można przyjąć, że pierwsza teza sprowadza się do stwierdzenia o dążeniu organów gminy do swego rodzaju ideału, jakim jest urzeczywistnienie zracjonalizowanego modelu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przy czym sama Autorka przyznaje, że ten (opisany szerzej) model jest modelem kontrfaktycznym, a więc w praktyce nieosiągalnym.

Z tezy drugiej wynika, że: 1) niepewność jest nieodłącznym elementem administrowania; 2) źródło niepewności tkwi w naturze prawa oraz 3) niepewność sama w sobie nie jest zjawiskiem negatywnym. Wszystkie te trzy twierdzenia należy uznać za generalnie słuszne. Uważam jednak, że odnosząc ocenę niepewności do obowiązującego prawa, trudno kwestionować jej zdecydowanie negatywny wydźwięk.

Zgodnie z trzecią tezą, kluczowym gwarantem przed nadmierną ingerencją administracji w prawo własności jest konstytucja. Podzielając ten pogląd, myślę że powinien on być uzupełniony od strony instytucjonalno-funkcjonalnej. Skuteczność konstytucyjnych gwarancji zależy bowiem od efektywności sądowej ochrony praw i wolności gwarantowanych w ustawie zasadniczej. W tym przypadku trzeba jednak oddać Autorce to, że problem ochrony sądowej został przez nią podniesiony w szczególności w szóstym rozdziale recenzowanej monografii.

Pozostałe trzy tezy dotyczące równoważenia władztwa planistycznego gminy, wolności zabudowy jako fundamentu uregulowań procesu inwestycyjno-budowlanego oraz roli miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w porządkowaniu społecznych stosunków przestrzennych nie budzą jakichkolwiek zastrzeżeń.

Na pozytywną ocenę zasługuje też dobór metod badawczych i ich właściwe wykorzystanie. Z uwagi na przedmiot badań główną metodą stała się metoda dogmatyczna. Z kolei metody historycznoprawna i prawnoporównawcza zostały wykorzystane pomocniczo i fragmentarycznie. Na szczególne podkreślenie zasługuje właściwe wycucie kontekstu prawnoporównawczego, który wyraża się w odniesieniu analizowanych polskich konstrukcji prawnych do rozwiązań przyjętych w państwach Europy Środkowej i Wschodniej, a więc państw o podobnych (do polskich) uwarunkowaniach kulturowo-społeczno-gospodarczych.

Struktura i objętość rozprawy

Niebagatelne znaczenie dla ogólnej oceny rozprawy naukowej ma sposób ujęcia i usytuowania podstawowych problemów, zagadnień i kwestii, będących przedmiotem prowadzonych badań. Warunkiem ich właściwej prezentacji jest przejrzysta i logiczna wewnętrzna struktura pracy.

Przedstawiona do recenzji monografia składa się z sześciu rozdziałów, podzielonych następnie na podrzędne – pomocnicze jednostki redakcyjne, poprzedzonych „Wstępem” i zwieńczonych „Zakończeniem”. Ponadto praca została opatrzona rozbudowanymi wykazami literatury, źródeł prawa i orzecznictwa. Wymienione elementy struktury, świadczą o klasycznym podejściu do konstrukcji rozprawy, co zdaniem recenzenta, zasługuje na pełną aprobatę.

Niewątpliwym walorem pracy jest przejrzysta struktura poszczególnych rozdziałów, mimo wielostopniowych wewnętrznych podziałów, których wprowadzenie przy wielowątkowych rozważaniach, stało się koniecznością.

Cała monografia wraz z wszelkimi wykazami liczy 583 strony. Objętość tę z pozoru przytłaczającą, należy uznać za adekwatną do przedmiotu rozważań i sposobu ujęcia problemów kluczowych dla całej rozprawy. Zatem znaczna liczba stron monografii nie świadczy bynajmniej o „przeroście formy nad treścią”, ale oprócz wskazanego wyżej powodu powinna być postrzegana jako ukłon Wydawcy skierowany w stronę czytelnika, który dostaje do rąk książkę wydrukowaną odpowiednio dużą trzcinką, tak by jej lektura nie nadwyrężała wzroku ponad niezbędną miarę.

Treść

Jak już wyżej wspomniano, recenzowana rozprawa składa się z sześciu rozdziałów, „Wstępu” i „Zakończenia”, tworzących razem logiczną i klarowną strukturę. Patrząc się na całość monografii przez pryzmat jej zawartości należy uznać, że również warstwa treściowa, z nielicznymi wyjątkami, charakteryzuje się przywołanymi przy ocenie struktury cechami.

„Wstęp”, który w zasadzie został przedstawiony w części recenzji dotyczącej, celów, tez i metod badawczych, należy uznać za kompletny. W nim to bowiem przedstawiono i wyjaśniono wszystko to co jest czytelnikowi niezbędne do świadomego i zarazem krytycznego śledzenia prowadzonych przez Autorkę rozważań.

Rozdział pierwszy („Władztwo gminy w sferze planowania przestrzennego jako obszar niepewności prawa – założenia teoretyczne”), jest merytorycznym wprowadzeniem do przedmiotu badań, a równocześnie stanowi rozwinięcie oraz weryfikację pierwszej z postawionych we „Wstępie” tez. Zagadnienia w nim poruszone mają charakter rudymenarny względem kolejnych rozważań. Zostały one przedstawione w sposób jasny i jak na użytek dalszej analizy – wyczerpujący. Muszę jednak zasygnalizować, że to właśnie w rozdziale pierwszym pojawia się pierwszy ze wspomnianych nielicznych wyjątków dotyczących wątpliwości czy też zastrzeżeń dotyczących recenzowanej monografii. Otóż w mojej ocenie rozdział pierwszy obejmuje dwie kategorie zagadnień, które co prawda korelują ze sobą, ale odnoszą się w sposób wyraźny do obszarów usytuowanych na różnych piętrach ogólności. Pierwszą z tych kategorii zagadnień tworzą podrozdziały: 1.1. „Pewność prawa – pewność sytuacji

prawnej jednostki jako wartości demokratycznego państwa prawnego” i 1.2. „Źródła niepewności prawa administracyjnego”, drugą zaś kolejne dwa podrozdziały, dotyczące uwarunkowań planowania przestrzennego w gminie i standardów legislacji gminnego planowania przestrzennego. Jak widać, pierwsza część rozdziału dalece wykracza poza zakres wytyczony jego tytułem. Nie oznacza to jednak, że nie jest potrzebna w kontekście całej rozprawy. Myślę, że nie tylko potrzebna, ale konieczna, z tym że zagadnienia te powinny (w mojej ocenie) być zaprezentowane bądź to w odrębnym rozdziale, poprzedzającym obecny rozdział pierwszy bądź też we „Wstępie”, który przecież nie musi ograniczać się do funkcji *stricte* informacyjnej. Od tego typu zastrzeżeń wolne są natomiast pozostałe rozdziały, których treść odzwierciedla zagadnienia anonsowane w tytułach.

Praca w swej warstwie merytorycznej wyróżnia się zarówno trafnym doбором podnoszonych kwestii, jak i optymalną głębokością analizy, co najlepiej chyba ilustruje zawartość rozdziału drugiego, w którym to odniesiono się do kluczowego problemu, jakim jest normatywności planu miejscowego i jego właściwe ulokowanie między aktami stanowienia prawa oraz odpowiednie wykorzystywanie typowych środków techniki prawodawczej, a także do zbyt dosłownie traktowanej fakultatywności uchwalania planów miejscowych, czy też konfliktów nieodłącznie towarzyszących planowaniu przestrzennemu.

W kolejnych rozdziałach: trzecim, czwartym, piątym i szóstym, dochodzi do wyraźnego przeorientowania akcentów. Wieloaspektowa problematyka planowania gminnego i samego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustępuje pola naukowej refleksji nad prawną sytuacją jednostki, która jest głównym „beneficjentem” niepewności, cechującej proces stanowienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego obowiązywanie. Starając się w sposób jak najbardziej syntetyczny skomentować tę obszerną i zarazem kluczową dla przeprowadzonych badań część pracy można by ją zobrazować w sposób następujący: Zjawisko niepewności, ograniczone do kontekstu sytuacji prawnej jednostki w procesie stanowienia, a następnie obowiązywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zostało poddane analizie w obszarze, w którym podstawowymi punktami odniesienia są: interes jednostki i dobro wspólne, pomiędzy którymi zachodzi szeroki wachlarz relacji od pełnej zbieżności po zupełną rozbieżność. Ponadto w obszarze tym interes jednostki „spotyka się” i jest ważony z interesem innych jednostek (osób trzecich) oraz z interesem grupowym (który

nie musi i nie zawsze jest interesem publicznym) oraz z różnymi postaciami interesu publicznego (interesem społeczności lokalnej, powszechnym interesem publicznym itp.). Wreszcie interes jednostki jest ważony, poddawany ocenie i ochronie przez „obsługę instytucjonalną” (organy administracji publicznej, stanowiące i stosujące prawo oraz sprawujące nadzór i kontrolę nad jego przestrzeganiem wraz z sądami, sprawującymi wymiar sprawiedliwości w tym zakresie). Działalność „obsługi instytucjonalnej” ma decydujący wpływ na kształtowanie sytuacji prawnej jednostki. W niej też tkwi bazowy pierwiastek niepewności.

Porządek zachodzących w tym obszarze relacji pomiędzy interesem jednostki i pozostałymi wymienionymi elementami został ufundowany na aksjologiczno-normatywnych podstawach konstytucyjnych, w tym w szczególności na zasadach: państwa prawnego, legalizmu, pomocniczości i proporcjonalności, no i oczywiście ochrony prawa własności, której aksjologicznym źródłem, jak słusznie podkreśla to Autorka w kilku miejscach, jest godność człowieka.

Należy dodać, że teoretyczne rozważania w tym zakresie zostały wzbogacone licznymi odniesieniami do „prawa w działaniu”, a więc do orzecznictwa sądowego i trybunalskiego.

Powyższe spostrzeżenia, do jakich doszedłem po zapoznaniu się z tą częścią monografii, dają podstawy uznania jej za kompletną i niezwykle cenną, tak z teoretycznego, jak i praktycznego punktu widzenia.

Ostatnim elementem treści recenzowanej rozprawy jest „Zakończenie”. Niestety do tego fragmentu pracy nie mogę odnieść wyrażonych wyżej słów pełnych aprobaty. „Zakończenie” jest bowiem drugim (i ostatnim) ze wspomnianych nielicznych zastrzeżeń, jakie wysuwam wobec treści recenzowanej monografii. Żeby być dobrze zrozumianym pragnę oświadczyć, że z treścią „Zakończenia” i przesłaniem, jakie ona niesie w pełni się zgadzam. Natomiast uważam, że ta część mimo pozorów jest oderwana od reszty pracy. Brakuje w niej przede wszystkim elementu kluczowego dla całości, a mianowicie tytułowej „niepewności”.

Być może zabrzmi to paradoksalnie, ale jestem przekonany, że również Autorka podziela mój pogląd, co wnoszę z treści przypisu na s. 525. Tam bowiem znajduje się wyjaśnienie i swego rodzaju usprawiedliwienie poczynienia „spostrzeżeń natury ogólnej”. Po części należy się zgodzić, że ujęcie wniosków cząstkowych w każdym z sześciu rozdziału, czyni zbytecznym przytaczanie ich raz jeszcze na zakończenie pracy.

Jednak, jak sadzę niewygórowanym oczekiwaniem jest to, by od treści ostatniej jednostki redakcyjnej pracy oczekiwać chociażby autooceny stopnia realizacji założonych na wstępie celów oraz prawidłowości stawianych tez badawczych.

Pragnę podkreślić, że dwie przedstawione w tej części recenzji uwagi o charakterze krytycznym, zostały poczynione, wyłącznie (że użyję niezbyt poprawnego określenia) „z obowiązku recenzenta” i nie mają one wpływu na ogólną wysoką ocenę treści rozprawy.

Strona formalno-redakcyjna

Redakcja recenzowanej pracy spełnia wymogi stawiane rozprawom naukowym. Autorka w swoich rozważaniach używa języka profesjonalnego, posługuje się, terminologią powszechnie przyjętą w naukach administracyjnoprawnych. Prowadzony wywód jest czytelny i logiczny. Praca co do zasady jest wolna od powtórzeń i pobocznych wątków. Zachowanie należytej staranności w tym względzie wymaga szczególnego podkreślenia i zasługuje na wysoką notę.

Wykorzystany w pracy materiał źródłowy

Kolejnym istotnym aspektem rozprawy naukowej, wpływającym w znacznym stopniu na jej końcową ocenę, jest tak zwana strona warsztatowa. Oceniając powyższą rozprawę z tego punktu widzenia należy odnotować, że wykorzystano w niej blisko 700 pozycji literatury, w tym szereg publikacji zagranicznych. Ten nader liczny dorobek doktryny został wykorzystany w sposób prawidłowy i zasadny. Z analizy tekstu głównego oraz treści przypisów wynika, że Habilitantka odwoływała się do odpowiednich opracowań tylko wówczas, gdy było to merytorycznie uzasadnione.

Na szczególne podkreślenie zasługuje bardzo skrupulatne podejście do materiałów źródłowych i ich przywoływania. Autorka w przypadkach braku bezpośredniego dostępu do danego źródła wskazuje publikację, za pośrednictwem której przedstawia dany pogląd czy stanowisko (zob. np. przypisy: nr 26 na s. 29; nr 121 na s. 160; nr 56 na s. 287). Zabieg ten odbieram jako świadectwo rzetelności i uczciwości badawczej Habilitantki.

Dokonując oceny wykorzystanych w pracy źródeł, należy z uznaniem odnieść się do równie imponującej kwerendy orzecznictwa. W pracy wykorzystano ponad 300 orzeczeń, wśród których znajdują się rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego, Sądu

Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, wojewódzkich sądów administracyjnych, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jak również orzeczenia Czeskiego Najwyższego Sądu Administracyjnego, Estońskiego Sądu Najwyższego, Słowackiego Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego oraz rozstrzygnięcia nadzorcze wojewodów. Szerokie wykorzystanie w pracy dorobku judykatury, świadczy o doskonałej orientacji i znajomości orzecznictwa, zarówno krajowego, europejskiego, jak i wskazanych powyżej państw regionu Europy Środkowej i Wschodniej.

W podsumowaniu części dotyczącej wskazanego przez Habilitantkę osiągnięcia naukowego należy podkreślić, że recenzowana monografia stanowi merytorycznie rzetelną i formalnie poprawną prezentację wyników przeprowadzonych badań nad stanem niepewności sytuacji prawnej jednostki w sferze stanowienia i obowiązywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Pojawiające się na tym tle i dostrzeżone przez Autorkę problemy badawcze, zostały właściwie zdiagnozowane, przedstawione i skomentowane, z uwzględnieniem obowiązującego porządku prawnego, poglądów doktryny i stanowisk prezentowanych w orzecznictwie sądowym.

W świetle przedstawionych powyżej uwag, w tym także tych nielicznych o charakterze polemicznym, zarysowuje jednoznacznie pozytywny obraz recenzowanej rozprawy. Można zatem podsumowując tę część recenzji, która dotyczy wskazanego przez Habilitantkę osiągnięcia naukowego kategorycznie stwierdzić, że poddana ocenie monografia wypełnia warunki osiągnięcia naukowego, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Ocena aktywności naukowej

Aktywność naukowa doktor Anny Ostrowskiej ma charakter wielopłaszczyznowy. Wyraża się przede wszystkim w: 1) publikacjach naukowych; 2) czynnym udziale w licznych konferencjach; 3) współorganizacji wydarzeń naukowych; 4) udziale w zespołach realizujących projekty badawcze oraz 5) różnych formach aktywności realizowanych poza macierzystą uczelnią (art. 219 ust. 2 pkt 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

Ad 1. Habilitantka jest autorką wielu znanych i cenionych opracowań naukowych, wśród których, oprócz zrecenzowanej powyżej ustawy, na szczególne wyróżnienie zasługuje monografia pt. „Pozwolenie na budowę”, która jak dotychczas doczekała się dwóch wydań, w roku 2009 i 2012. Ponadto na dotychczasowy dorobek naukowy dr Anny Ostrowskiej składają się: 23 rozdziały zawarte w polskich i zagranicznych pracach zbiorowych, 10 opracowań (artykuły i glosy) opublikowanych w cenionych przez naukowe środowisko prawników czasopismach. Habilitantka jest również współautorką komentarzy do ustawy - Prawo budowlane (trzy wydania) oraz ustawy o samorządowych kolegiach odwoławczych, które znacznie wykraczają poza *stricte* praktyczny charakter, nabierając w wielu miejscach waloru naukowego. Podobnie należy ocenić treść rozdziałów w podręcznikach: „Prawo ochrony środowiska”, red. J. Stelmasiak, Warszawa 2008 i 2009; „Publicznoprawne podstawy bezpieczeństwa wewnętrznego, red. M. Zdyb, Warszawa 2014 oraz „Podstawowe płaszczyzny zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego. Aspekty materialnoprawne”, red. M. Zdyb, J. Stelmasiak, K. Sikora, Warszawa 2014.

W twórczości Habilitantki dominuje problematyka związana z szeroko rozumianym prawem procesu inwestycyjno-budowlanego. Trzeba jednak zaznaczyć, że wśród opublikowanych opracowań znajdują się również pozycje dotyczące uznania administracyjnego, czy też szerzej dyskrejonalnej władzy organów administracji publicznej, a także sądowej kontroli administracji oraz zagadnień odnoszących się do organizacji i funkcjonowania samorządu terytorialnego.

Ad 2. Na dotychczasową naukową aktywność dr Anny Ostrowskiej składają się także wystąpienia na konferencjach o zasięgu ogólnokrajowym oraz międzynarodowym. Habilitantka jest autorką 17 referatów wygłoszonych w latach 2003-2020.

Ad 3. Godnym odnotowania jest również i to, że dr Anna Ostrowska uczestniczyła w zorganizowaniu trzech ogólnopolskich konferencji naukowych w charakterze członka rady naukowej, komitetu naukowego oraz komitetu organizacyjnego.

Ad 4. Habilitanta brała udział w 6 projektach badawczych, w tym jednym finansowanym w drodze konkursu zagranicznego („Prawne instrumenty ochrony środowiska” 2014-2016 Norway Grands – Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy, FSS/2014/HEI/W/0033).

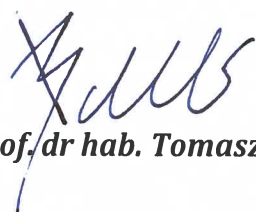
Ad 5. Na aktywność naukową Habilitantki realizowaną poza macierzystą uczelnią składają się w szczególności: wystąpienia na konferencjach organizowane przez polskie

i zagraniczne uniwersytety, publikacje w międzyuczelnianych zespołach (w tym w tym wspomniane wyżej opracowanie komentarza do ustawy – Prawo budowlane), udział w programach Erasmus+ oraz Mobilność 35+, a także współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i instytucjami samorządowymi.

Przedstawione postaci aktywności naukowej dr Anny Ostrowskiej, zarówno od strony ilościowej jak i jakościowej, zasługują na uznanie. Pozytywna ocena dotychczasowej pracy naukowej Habilitantki daje powody do uznania, że również i ten warunek określony w art. 219 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce został spełniony.

Konkluzje

Na podstawie dokonanej oceny osiągnięcia naukowego, mającego stanowić znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej oraz dotychczasowej aktywności naukowej Habilitantki, stwierdzam że zachodzą przesłanki do nadania Pani dr Annie Ostrowskiej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Prof. dr hab. Tomasz Bąkowski